

§ 32

Motion om inköp av mat/råvaror. (AU § 62, KS § 70) Dnr 2007-KS0124

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

- 1 Till motionären för kännedom överlämna kommunledningskontorets yttrande.
- 2 Uttala sig positivt till att arrangemang med allmänna föreläsningar genomförs i form av informationskampanjer i *miljö- och resursberedningens regi* och att kommunen i denna mening samtidigt bidrar till att profilera torghandeln till att vara en marknadsplats för närproducerade varor.
- 3 Erinna motionären om det uppdrag kommunstyrelsen redan har att bevaka utfallet av den transport- och logistikutredning som genomförts i Halmstad.
- 4 Uppdra åt kommunstyrelsen att tillse att livsmedelsfunktionerna, dvs upphandlare och beställare beaktar nedanstående:
 - Ställa krav på minimibeställningsstorlek vid livsmedelsbeställningar.
 - Möjliggöra för leverantörer att ta ut leveransavgifter för beställningar som understiger ett visst belopp.
 - Se till att avtal tecknas med få och mer heltäckande leverantörer/grossister.
 - Samordna inköp och leveranser till minsta möjliga leveranstillfällen.
 - Sträva efter att beställda varor är säsongbetonade, med säsongbetonade avses frukt och grönt som har odlingssäsong inom ett begränsat nära geografiskområde.
 - Genom bättre planering och framförhållning undvika onödiga kompletteringsbeställningar.
 - Genom att i förfrågningsunderlaget öppna upp för leverantörer/producenter att samleverera.
 - Följa upp Halmstads kommuns försök med egen logistiklösning för distribution och samleveranser till samtliga leveransställen.
- 5 Motionen skall anses behandlad.

Beslutsunderlag

Motion från Pär Allvin och Jan Berge om inköp av mat/råvaror 2007-03-27.
Kanslienhetens yttrande 2008-02-11.

Ärende

Motion från Pär Allvin (mp) om inköp av mat/råvaror.

Forts § 32

Sammanfattning

Miljöpartiet har 2007-03-27 inkommit med partimotion rörande inköp av mat/råvaror.

I partimotionen föreslås att:

1. att det utarbetas riktlinjer för hur man drastiskt kan minska transportinnehållet i den mat som tillhandahålls i kommunal mathantering.
2. att det vid inköp av mat/råvaror kräva att dessa är *Food Miles* deklarerade och att den klimatpåverkan detta medför redovisas (dvs. hur långt den transporterats och med vilket transportslag)
3. att det införs den tillförda transportenergin i den kommunala maten, från råvara till konsument, som ett grönt nyckeltal i bokslutet.
4. att det genomförs informationskampanjer till kommunmedborgarna och livsmedelsbutiker om livsmedelstransporternas klimatpåverkan och den enskildes möjligheter till ett långsiktigt hållbart livsmedelsval.

Allmänna förutsättningar - Närproducerat

Food Miles är en term som refererar till den distans livsmedel transporterats från produktion till konsument. Transporten är endast en komponent av den totala miljöpåverkan av produktion och konsumtion av livsmedel. Senare forskning indikerar att det inte är hur långt livsmedel har transporterats men hur det har transporterats.

En senare studie av DEFRA¹ indikerar att tomater producerade i Spanien och transporterade till Storbritannien kan vara miljövänligare utifrån den energi som krävs för att producera i jämförelse med tomater producerade i uppvärmda växthus i Storbritannien.

Övervägande

Motionen är mycket omfattande och dess ambition både tydlig och tänkvärd och riktar in sig på ekonomiskt relativt stora kontraktsvärden.

Att ställa krav på korta transporter (dvs lokalt producerade livsmedel) är inte i överensstämmelse med lagstiftningen och orsaken till detta är att krav på korta transporter inte gynnar den fria konkurrensen, och därför strider mot EU:s regelverk om en fri rörlighet av varor. Dessa regler är Sverige förbundna till, bland annat genom LOU – lagen om offentlig upphandling. Närproducerat är dessutom ett relativt begrepp. Exempelvis kan apelsiner från Spanien anses vara närproducerade i jämförelse med apelsiner från Sydamerika. Kvalitetskrav kan för vissa produkter innebära krav på färskhet, men man kan inte relatera kravet till att produkten skall vara närproducerad.

Transportdelen utgör i många fall en marginell del av upphandlingskontraktet och har inte tillräcklig koppling till föremålet för upphandling. Det innebär i förlängningen att kravet på *Food Miles*-deklaration kan vara såväl oproportionerligt som ytterst svårt att kontrollera.

Motionären föreslår att det skall utarbetas riktlinjer för hur man drastiskt kan minska transportinnehållet i den mat som tillhandahålls inom kommunal förvaltning. Det finns möjlighet för kommunen att göra följande:

- Ställa krav på minimibeställningsstorlek vid livsmedelsbeställningar.
- Möjliggöra för leverantörer att ta ut leveransavgifter för beställningar som understiger ett visst belopp.
- Se till att avtal tecknas med få och mer heltäckande leverantörer/grossister.
- Samordna inköp och leveranser till minsta möjliga leveranstillfällen.
- Sträva efter att beställda varor är säsongsbetonade, med säsongsbetonade avses frukt och grönt som har odlingsäsong inom ett begränsat nära geografiskområde.
- Bättre planering och framförhållning för att undvika onödiga kompletteringsbeställningar.
- Genom att i förfrågningsunderlaget öppna upp för leverantörer/producenter att samleverera.
- Följa upp Halmstads kommuns försök med egen logistiklösning för distribution och samleveranser till samtliga leveransställen.

Motionären föreslår också att kommunen vid inköp av mat/råvaror skall kräva att dessa är *Food Miles*-deklarerade och att den klimatpåverkan detta medför redovisas – dvs hur långt varan transporterats och med vilket transportslag. Kommunledningskontoret anför i detta sammanhang att ett livsmedelssortiment består av tusentals produkter allt från råvaror till förädlad halvfabrikat som dessutom kan bestå av kombinationer av olika råvaror.

Kravet på att mat/råvaror skall vara *Food Miles* deklarerade innebär, för de flesta leverantörer, en fördyring och i många fall ett orimligt krav att uppfylla. Begreppet *Food Miles* består av flera parametrar och komplexiteten i uppföljningen samt bristen på effektiva kontrollverktyg gör att ett sådant krav blir oproportionerligt och mycket svårt att kontrollera. Den kontrollapparat som skulle fordras för dess genomförande får betraktas som orimlig och kräva påtagliga anslag till verksamheten. Men redan att ställa krav på korta transporter skulle strida mot EU:s regelverk om fri rörlighet av varor och skulle hämma den fria konkurrensen, dvs vara lagvidrigt.

Motionären föreslår dessutom att kommunen inför den tillförda transportenergin i den kommunala maten, från råvara till konsument, som ett grönt nyckeltal i bokslutet. Kommunledningskontoret kan konstatera att denna del i motionen kräver att någon framtar statistik över leveranserna till samtliga leveransställen, samt statistik över de levererade varornas transportsträcka från producent via grossist till leveransställe. För att detta skall vara rimligt fordras att kommunen ställer krav på leverantörer att dessa uppgifter redovisas i anslutning till leverans. Arbetsinsatsen väntas bli orimligt stor och

Forts § 32

kostsam i förhållande till det mervärde som därmed erhålls. Däremot har kommunfullmäktige i en annan motion redan beslutat att kommunen skall följa upp Halmstads kommuns försök med egen logistiklösning för distribution och samleveranser till samtliga leveransställen.

Vad beträffar motionärernas sista förslag om att genomföra en informationskampanj till kommunmedborgarna om livsmedelstransporternas klimatpåverkan och den enskildes möjligheter att skaffa långsiktigt hållbara livsmedelsval kan det mycket väl falla inom ramen för det arbete som pågår i *miljö- och resursberedningen*.

Kommunledningskontoret föreställer sig att arrangemang med allmänna föreläsningar och bidra till att profilera torghandeln till en ekologisk och närproducerad marknadsplats torde vara möjlig. Samma borde gälla även kontaktskapande mellan producenter och konsumenter/livsmedelshandlare.

Sammanfattat övervägande

Kommunledningskontoret är av uppfattningen att ett generellt bifall till motionen inte är möjligt. Däremot föreslås ändå motionens intentioner beaktas i de delar de är förenliga med kommunens miljöprofil och inte faller utanför de regelverk som hanterar upphandling. Motionen bör mot bakgrund av det ovanstående därför inte bifallas utan anses vara behandlad.

Yrkanden, propositionsordning och beslut

Pär Allvin (mp) yrkar bifall till motionen.

Anders Treschow (m) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Reservation

Pär Allvin (mp) och Lena Berglund (mp) reserverar sig mot beslutet.

Vid protokollet

Henrik Lundahl

Protokollet justerat 2008-04-04 och anslaget 2008-04-07.

Beslutet expedieras till:

Miljö- och resursberedningen
Barn- och utbildningsnämnden
Socialnämnden
Upphandlarna
Agenda 21
Ann-Christine Nicolaisen